

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Семенова В.Г.

(підпис)

“ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

на тему: «Стратегічні напрямки зростання обсягу прибутку підприємства (на прикладі Чорноморської філії ДП АМПУ (Адміністрація морських портів України))»

(назва теми)

Виконавець:

студент факультету економіки та управління підприємництвом

Пушина Ірина Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Семенова Валентина Григорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2020

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКУ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	
1.1. Прибуток підприємства: поняття, види та функції	5
1.2. Прибуток підприємства як економічна категорія та об'єкт управління	12
 РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФІЛІЇ ДП АМПУ (АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ)	
2.1. Характеристика Чорноморської філії ДП АМПУ (Адміністрація морських портів України).....	26
2.2. Основні техніко-економічні показники діяльності Чорноморської філії ДП АМПУ (Адміністрація морських портів України).....	37
2.3. Аналіз прибутку Чорноморської філії ДП АМПУ (Адміністрація морських портів України).....	49
 РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФІЛІЇ ДП АМПУ (АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ).....	62
 ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Прибуток є найважливішою категорією ринкових відносин, що відображає кінцеві фінансові результати діяльності підприємства, і є критерієм ефективності вкладення ресурсів і витрат.

Керівнику будь-якого підприємства на практиці приходиться приймати безліч різноманітних управлінських рішень. Кожне прийняте рішення, що стосується ціни, витрат підприємства, обсягу і структури реалізації продукції, в остаточному підсумку позначається на фінансових результатах підприємства, тому розробка методології управління прибутком на підприємстві на сьогодні є одним з найбільш гострих теоретичних і практичних завдань для фахівців в галузі економіки і фінансів.

Метою даної кваліфікаційної роботи є розгляд теоретичних, методичних та практичних питань щодо управління прибутком підприємства.

Поставлена мета обумовила необхідність вирішення ряду взаємозалежних **завдань:**

- розкрити економічну суть такого поняття як прибуток підприємства;
- виявити мотиваційний механізм здійснення управлінських заходів щодо прибутку підприємства;
- вивчити і виявити методи управління прибутком, що застосовуються вітчизняними суб'єктами господарювання;
- виробити практичні рекомендації щодо управління прибутком на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні і прикладні проблеми організації управління прибутком на підприємстві.

Об'єктом дослідження є Чорноморська філія ДП АМПУ (Адміністрація морських портів України).

Теоретичною методологічною основою дипломної роботи являються основні положення і висновки, сформульовані в наукових фундаментальних працях вітчизняних і закордонних вчених-економістів.

До основних **методів**, які використовувались у дослідженні відносяться:

- статистичний аналіз для аналізу основних техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності підприємства;
- горизонтальний і вертикальний аналіз формування кінцевих фінансових результатів;
- факторний аналіз для дослідження впливу факторів на зміну прибутку підприємства.

Інформативною основою дослідження є праці українських і закордонних фахівців в області економіки підприємства; матеріали наукових конференцій; періодичної преси, статистична звітність підприємства.

У ході дослідження використовувалися загальнонаукові **методи**, методи порівнянь, групувань, спостереження, обстеження, комплексної оцінки, аналітичні процедури й ін.

Практичне значення результатів дослідження полягає у тому, що висновки і рекомендації кваліфікаційної роботи, застосовані в практичних заходах, сприяють підвищенню прибутковості виробничої та господарської діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Прибуток як найважливіша категорія ринкових відносин характеризує економічний ефект, отриманий у результаті діяльності підприємства.

Значення прибутку полягає в тому, що він відображає кінцевий фінансовий результат. Разом з тим на величину прибутку, його динаміку впливають фактори, що як залежать, так і не залежні від зусиль підприємства. Практично поза сферою впливу підприємства перебувають кон'юнктура ринку, рівень цін на споживані матеріально-сировинні й паливно-енергетичні ресурси, норми амортизаційних відрахувань.

Певною мірою залежать від підприємства такі фактори, як рівень цін на реалізовану продукцію й заробітну плату, рівень господарювання, компетентність керівництва й менеджерів, конкурентоспроможність продукції, організація виробництва й праці, його продуктивність, стан і ефективність виробничого й фінансового планування.

Будь-яке підприємство є сполучною ланкою, між виникаючими потребами людей і можливостями задоволення цих потреб. Утворюючись, воно ставить перед собою завдання виробництва товарів, виконання робіт і послуг для споживання й має своєю економічною метою створити більш високий результат своєї роботи в грошовому вираженні за певний період, або одержати максимальний прибуток.

Хоча виробники на практиці можуть зіштовхуватися з особливими ситуаціями, що висувують на перший план рішення проблем, що не сприяють максимізації прибутку, або навіть вступають у протиріччя із цією метою: наприклад, різке зниження цін для виходу на нові ринки або проведення дорогих рекламних компаній для залучення споживачів, здійснення заходів екологічного порядку й т.п., подібні кроки носять тактичний характер, і, в остаточному підсумку, призначені для рішення головного стратегічного завдання - одержання можливо більшого прибутку.

В роботі були розглянуті теоретичні основи прибутку на підприємстві (на прикладі Чорноморської філії ДП АМПУ), а саме розглянуто поняття прибутку як найважливішої економічної категорії ринкових відносин, види прибутку, а також методи планування прибутку підприємства.

Крім цього, у роботі проведений докладний аналіз прибутку підприємства, аналіз факторів, що впливають на зміну прибутку.

В умовах ринкової економіки не викликає сумніву актуальність обраної теми, тому що основною суб'єктивною метою діяльності комерційного підприємства є одержання прибутку. На сучасному етапі трансформації економічної системи, в умовах постійно зростаючої конкуренції й обмеженості ресурсів, кожне підприємство повинне виявляти резерви й відповідно впроваджувати заходи щодо збільшення прибутку.

Аналіз основних показників діяльності показує неоднозначні тенденції до зміни за даний період основних показників діяльності підприємства. Зменшується об'єм реалізованої продукції підприємства на 7,67 %. Повна собівартість реалізованої продукції навпаки має тенденцію до збільшення – на 3,65 %, що призвело до значного збільшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 9,29 %.

Разом з тим спостерігається зменшення фондівіддачі на 10,26 %, чисельності персоналу – на 2,32 %. Негативною тенденцією є зменшення за період аналізу продуктивності праці – на 2,04 %.

Збільшується фонд оплати праці – на 18,44 %, заробітна плата одного працівника – на 21,24 % та середньорічна вартість основних виробничих фондів підприємства – на 6,64 %. Негативною тенденцією є зменшення обсягу прибутку від реалізації продукції – на 11,49 %.

В цілому, аналізуючи діяльність підприємства можна зробити висновок, що в Чорноморській філії ДП АМПУ намітилася негативна тенденція по зниженню ефективності виробництва.

Аналіз показує значне збільшення адміністративних витрат (на 26,81 %) за даний період, що безпосередньо вплинуло на збільшення повної собівартості реалізованої продукції – на 3,65 %.

Витрати на збут в Чорноморській філії ДП АМПУ відсутні. Зважаючи на такі тенденції, прибуток від реалізації в 2019 році значно зменшується – на 11,49 % до рівня 2017 року.

В третьому розділі даної роботи були виявлені внутрішньовиробничі резерви збільшення прибутку підприємства й запропоновані конкретні заходи:

1. Залучення до співпраці нових морських судновласницьких компаній.
2. Удосконалення сайту та активізація діяльності маркетингової служби підприємства.

Впровадження цих заходів принесе Чорноморській філії ДП АМПУ 40 906,14 тис.грн. прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : [підручник] / В.М. Шелудько. – К. : Знання, 2006. – 439 с.
3. Економічний словник-довідник / За ред. С.В. Мочерного. – Київ: Феміна, 1995. – 368 с.
4. Майборода О.Є. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства» / О.Є. Майборода, Г.О. Сукрушева, Є.В. Куліш // Економіка і суспільство. Випуск № 10. 2017.- С. 310-317.
5. Економічний аналіз / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП „Рута”, 2003. – 680 с.
6. Астринский Д. Экономический анализ финансового положения предприятия / Д. Астринский // Экономист. – 2000. – № 12. – С.53-59.
7. Податковий Кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/nalogovyi-kodeks/>
8. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы: Навчально-методичний посібник.-М.:Фінанси і статистика, 2011.-248 с.
9. Шарманська С.О. Прибуток та особливості його формування і використання в транзитній економіці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / С.О. Шарманська. – Київ, 2010. – 22 с.
10. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / О.Р. Кривицька. – Тернопіль, 2010. – 20 с.
11. Барулин С.В. Самофинансирование предприятий в условиях рыночной экономики // Финансы. - 2001. - №3 - С. 13-15].

12. Бердар М. М. Фінанси підприємств : навчальний посібник / М. М. Бердар. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: 2012. - 464 с.
13. Бланк И.А. Управление прибылью предприятия. –К.: «Наука», 2002.- 278 с.
14. Горбонос Ф. В., Червено Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Економіка підприємств: Підруч. - К.: Знання, 2010. - 463 с.
15. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
16. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 256 с.
17. Дейнека О. Г. Система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві [Електронний ресурс] / О. Г. Дейнека, В. В. Культенко // Збірник наукових праць Української державної академії залізничного транспорту. - 2013. - Вип. 140. - С. 121-124. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpudazt_2013_140_25
18. Економічний аналіз: базовий курс для податкового аналітика : Навч. посібник для слухачів проф. прог. підвищення кваліфікації/ Міндоходів України; Упоряд. І. С. Санжаревська, С. М. Шаповал. — К.: ДП «СВЦ Міндоходів України», 2013. — с. 800.
19. Економічний аналіз [Текст] : навч.-метод. посібник / Г. І. Андрєєва. - К. : Знання, 2008. - 263 с.
20. Економічний аналіз діяльності фінансових посередників [Текст] : навч. посібник / А. М. Арістова ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : [КНТЕУ], 2009. - 331 с
21. Ефимова О.В. Анализ рентабельности капитала // Бухгалтерский учет. - 1998. - № 5 - С. 16-20.
22. Зайцев Н.Л. Экономика организации [Текст] / Н.Л. Зайцев: - М.: Издательство "Экзамен", 2008 г. - 768 с.
23. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2000. – 152с.

24. Ищенко Е. Прибыль как критерий эффективности функционирования предприятия// Економіст - №8-2005- С. 90-92.
25. Ковалев В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия [Текст] / В.В. Ковалев, О.Н. Волкова - М.: Проспект, 2007. - с.42
26. Ковалев В.В. Анализ средств предприятия и их использования // Бухгалтерский учет. - 2000. - №10 - С. 10-15.
27. Коваленко А.М. Фінансова звітність та аналіз фінансового стану підприємства. – Дніпропетровськ: ВКК «Баланс-груп», 2007. – 240 с.
28. Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрямки підвищення : моногр. / В. Г. Семенова, М. В. Обертайло [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Г. Янкового. – О. : Атлант, 2013. – 470 с.
29. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.
30. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. Посіб. – К., Знання, КОО, 2000- 378 с.
31. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент: Підручник – К, ЦНЛ, 2006 – 520с.
32. Ларка М. І. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс] / М. І. Ларка, Д. О. Горжій // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2013. - № 22. - С. 38-43.- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_22_8
33. Міщенко А. П. Стратегічне управління: Навч. Посіб. – Київ: „Центр авчальної літератури”, 2004. – 336 с.
34. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. Ред. Л.І. Федулової. – К.: Либідь, 2003. – 448 с.
35. Менеджмент для магистров: Учеб. Пособие / Под ред. д.э.н., проф. А.А. Епифанова, д.э.н., проф. С.Н. Козьменко. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. – 762 с.

36. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник. -К.: КНЕУ, 1999. - 132с.
37. Науменкова С.В. НЗ4 Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. — К.: Знання, 2010. — 532 с.
38. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств [текст] : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 504 с.
39. Некрасов, Державне регулювання економіки – К.: Алеута, 2004. – 306с
40. Осипов В.И. Экономика предприятия: Учебник. – Одесса: «Маяк», 2005. – 716 с.
41. Островська О.А. Оцінка фінансового стану підприємства в умовах стандартизації фінансової звітності // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. - № 2
42. Петрович Й. М., Кіт А. Ф., Семенів О. М. Та ін. Економіка підприємства: Підручник. – Львів: „Новий Світ - 2000”, 2004. – 680с.
43. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник/Під ред. Швайка Л. А. – Львів: „Новий світ - 2000”, 2004. – 268с.
44. Пястолов С.М. Анализ финансово хозяйственной деятельности предприятия. Академия. ИЦ –2004.- Москва 336 с.
45. Попова Р.Г. Финансы предприятий [Текст] / Р.Г. Попова, И.Н. Самонова, И.И. Доброседова - СПб: Питер, 2006. - 224 с.
46. Разработка сбалансированной системы показателей. Практическое руководство с примерами. - 2-е изд., /под ред. Гершуна А.М. Нефедьевой Ю.С. – М.: ЗАО «Олимп- Бизнес», 2005. – 128 с.
47. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. //Издательство Новое знание, 2007. - 680 с.
48. Савчук В.П. /Управления финансами предприятия, Издательство: Лаборатория Базовых Знаний. 2006.-306 с.
49. Semenova V. Financial support for formation of intellectual capital of

enterprises Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. - Том 1 (24). – С. 190-195.

50. Семенова В.Г. Використання моделей одного часового ряду для прогнозування економічних показників у сучасних умовах / В.Г. Семенова. К.Д. Семенова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. - Випуск 3 (26). – С. 334-341.

51. Семенова В.Г. Інноваційний розвиток підприємств в контексті диверсифікації діяльності. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць / За ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2019. № 2-3 (70-71). С. 219-226.

52. Сіменко І.В., Косова Т.Д. Аналіз господарської діяльності [текст] : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.

53. Станиславчик Е.Н. Анализ финансового состояния неплатежеспособных предприятий. – М.: «Ось-89», 2006. – 176 с.

54. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 554 с.

55. Шермет А.Д., Ионова А.Ф. Финансы предприятий: менеджмент и анализ: Учебное пособие. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 479 с.

56. Экономика предприятия: Учебник/ под ред. С. Ф. Покропивного. – К: КНЭУ, 2001. – 528 с.

57. Форми статистичної звітності ТОВ «Великодолинський завод ЗБК» за 2016–2018 рр.

58. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник / В.М. Шелудько. - К.: Знання, 2012. - 439 с.

59. Ширягіна О.Є. Прибуток підприємства: історичний аспект / О. Є. Ширягіна // Формування ринкових відносин в Україні. - 2007. - № 12. - С. 156-159.

60. Шляга О. В. Прибуток та рентабельність, як показники ефективності виробництва / О. В. Шляга, Л. І. Шипуля // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – № 8. – С. 75-81.

61. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. - К.: Знання, 2012. - 341 с.